

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

4. 12. 2008

Regulace dovozu a vývozu v rámci ES

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

ES - celní unie, jednotný vnitřní trh

- od roku 1968 funguje ES jako celní unie
 - zóna volného obchodu
 - celní unie
 - společný trh
 - jednotný vnitřní trh
 - měnová unie
- jednotný vnitřní trh
 - 4 základní svobody
 - ochrana HS
 - regulace státní pomoci

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Právní základ

- vnitřní obchod
 - čl. 23, 24
 - čl. 25 – 27
 - čl. 28 a násl.
 - čl. 39, 47, 56, 90
- vnější obchod
- společná obchodní politika
 - čl. 23
 - čl. 131 (cíle SOP)
 - čl. 132 (harmonizace)
 - čl. 133 (rozsah SOP)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Právní úprava

- v mezinárodních smlouvách
- v komunitárním právu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Mezinárodní smlouvy

- hlavní pramen – dohody WTO
 - odstranění diskriminace
 - liberalizace obchodu
 - předvídatelnost obchodního systému
 - poctivý obchod (odstranění dumpingu, subvencí)
 - podpora reforem a hosp. rozvoje rozvojových zemí
- celní unie = porušení principů WTO
- proto k tomuto výjimka – čl. XXIV GATT
- plus další mezinárodní smlouvy (ACP státy, atd.)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Princip SPOLEČNÉ OBCHODNÍ POLITIKY

- pokud jde o obchodní vztahy (včetně WTO), vystupuje ES jako jeden subjekt, za který jedná Komise
- vede obchodní jednání, reprezentuje zájmy ES i členských států
- implementace SOP – čl. 133
- Komise **musí** informovat Radu
- Rada vydá zmocnění (Komise jedná **pouze** v intencích zmocnění)
- Komise musí konzultovat s „Article 133 Committee“
- přes tento výbor si čl. státy zachovaly dost značný vliv
- hlavní rozhodnutí (zahájení, konec jednání) musí být schválen Radou – kvalifikovaná většina (zboží)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Zásady SOP

- ☐ soudržnost (uniformity)
- ☐ asimilace
- ☐ komunitární preference
- ☐ výlučná pravomoc ES ve vnějších obchodních vztazích
 - viz stanovisko ESD 1/94 (k WTO)
 - GATT – bez problému už dřív
 - GATS – pokud nedochází k volnému pohybu osob, tak výlučné
 - TRIPS – nespadá do SOP
 - **ZMĚNA po NICE – GATS JAKO CELEK A OBCHODNÍ ASPEKTY DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ SPADAJÍ DO VÝLUČNÉ POLITIKY ES**
 - Rada však v případech GATS a TRIPS nerozhoduje kvalifikovanou většinou, ale jednomyslně

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

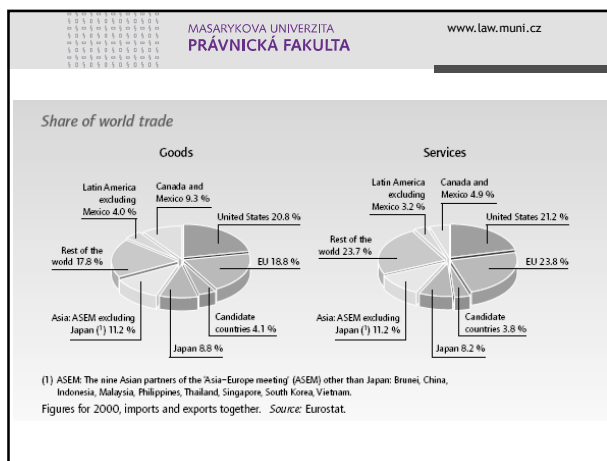
Zásady SOP

- ☐ výjimka z výlučnosti – možná ve smyslu ochranných opatření
 - Komise může v případě ohrožení zmocnit stát k vydání **pouze kvantitativního omezení** (nikoliv celního – to by byl rozpor s celním sazebníkem)
 - další varianta – omezení obchodu s vojenským materiálem

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Co spadá do SOP

- ☐ zboží – definováno v C-2/90 Komise v. Belgie
 - výrobky, které mohou být předmětem obch. transakce
 - umělecké předměty
 - duševní vlastnictví
 - voda, elektřina
 - odpady
 - léky
 - zemědělské produkty (ale cca 90% spadá pod společnou zemědělskou politiku, jen 10% pod SOP)
 - zbraně, střelivo, válečný materiál (možná omezení)
 - platby, investice, hospodářská spolupráce
 - po Nice – služby, obchodní aspekty duševního vlastnictví

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Nástroje SOP

- ☐ smluvní nástroje
 - bilaterální, multilaterální smlouvy
- ☐ autonomní nástroje
 - komunitární právní akty
- ☐ aktivní
 - přímé a nepřímé subvence, dotace a úpravy daní, státní úvěrování, pojištění
- ☐ pasivní
 - clo, kvantitativní omezení, dovozní depozita, zákaz dovozu, technické překážky obchodu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Příjmy	1994	1995	1996	1997	1998	1999
celkem	390 508	439 968	482 817	508 951	537 411	567 275
z cla	17 359	17 410	19 676	14 931	13 621	12 050
ostatní daňové	349 258	392 292	437 684	463 510	495 984	528 094
nedaňové	23 891	30 266	25 457	30 510	27 806	27 132

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Podíl	4,4	4,0	4,1	2,9	2,5	2,1

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smluvní nástroje

- dohody WTO
- preferenční dohody s rozvinutými státy nebo se státy přidruženými a aspirujícími na přidružení
- preferenční dohody s rozvojovými státy
- vztahy vůči vyspělým ekonomikám
- vztahy s dalšími zeměmi a ekonom. integračními seskupeními

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

APC země Afrika - Pacifik - Karibik

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Celní zatížení dovozu do ES

	1992	Uruguay
MFN	6,8	3,8
ESVO, AKP, Středomoří, SVE	0	0
GSP, rozvojové země	5,9	4,2

Pramen: GATT.
 MNF, most favoured nations, zahrnuje USA, Kanadu, Austrálii, Nový Zéland, Japonsko, Jižní Afriku a Taiwan.
 ESVO, Evropské sdružení volného obchodu.
 AKP, africko-karibsko-pacifická oblast.
 SVE, země střední a východní Evropy.
 GSP, Všeobecný systém celních preferencí.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Vstup na trh ES

1	Výrazný stupeň ekonomické integrace	Evropský hospodářský prostor: Island, Lichtenštejnsko, Norsko
2	Celní unie	Turecko, Andorra, San Marino
3	Oblast volného obchodu	Svýcarsko, Izrael, Kypr a Malta, evropské dohody (Bulharsko, Rumunsko, Chorvatsko), Mexiko, JAR, Chile
4	Nereciproční smluvní preference	Středozemní dohoda (Alžír, Egypt, Jordánsko, Maroko, Libanon, Sýrie, Tunis), Lomé konvence (Afrika, Karibik a Pacifik)
5	Nereciproční autonomní preference: Všeobecný systém preferencí	Rozvojové země: Jižní Afrika, Čína, Kuba, Mongolsko, Vietnam a země SNS

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Vstup na trh ES

6	Zacházení podle doložky nejvyšších výhod	Ostatní vyspělé země: Austrálie, Kanada, Japonsko, Nový Zéland, Taiwan, USA, Singapur, Hongkong, Jižní Korea
	Neposkytnutí doložky nejvyšších výhod	Severní Korea (státní obchod)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Autonomní nástroje

- ovlivněny smluvními nástroji
- Společný celní sazebník – nař. č. 2658/87
- Celní kodex Společenství – nař. č. 2913/92
 - jednotná definice pojmů
 - sjednocení komunitárního a národního práva
- Systém všeobecných celních preferencí – nař. č. 980/05
- Systém Společenství pro osvobození od cla – nař. 918/83

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Everything But Arms (EBA)

- Vše kromě zbraní
- je iniciativa ES, díky které jsou osvobozeny od cla všechny dovozy do ES z nejméně vyvinutých států (Least Developed Countries) s výjimkou zbraní.
- účinnost 5. března 2001 (přechodná ustanovení pro banány (do ledna 2006), cukru (do července 2009) a rýže (do září 2009).
- Snahou je podpořit vývoj nejchudších států světa.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Least Developed Countries

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Společný celní sazebník

- průměrná sazba 3,8% - výsledek jednání ve WTO
- celní území je větší, než ES – zahrnuje i teritoriální moře, vnitřní námořní vody, vzdušný prostor
- dvě části
 - kombinovaná nomenklatura – systém označování zboží (každoroční aktualizace)
 - celní sazby (integrováný celní sazebník TARIC, téměř denně aktualizován)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Celní kodex

- rozdílnost národních předpisů bránila aplikaci sazebníku
- procesní ustanovení pro aplikaci cel stanovených sazebníkem
 - začlenit pod rubriku kombinované nomenklatury a podle toho stanovit celní sazbu
 - vypočítat celní hodnotu
 - stanovit původ zboží – základní nebo preferenční pravidlo
 - vyměřit clo

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Stanovení původu

- je zboží zahraniční nebo tuzemské?
- když zahraniční – ze státu s preferenčním nebo nepreferenčním režimem?
- v rámci WTO – Dohoda o pravidlech původu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Další úprava dovozu - země s tržním hospodářstvím

- nařízení č. 3285/94
- dovoz je volný, nepodléhá kvantitativním omezením
- v případě hrozby vážné újmy – možnost omezení
- informační, konzultační a vyšetřovací proces

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Další úprava dovozu - země s centrálně řízenou ekonomikou

- nařízení č. 519/94
- sice neomezený dovoz, ale zohlednění určitých specifik
- nedopadá na dovoz textilních výrobků

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Další úprava dovozu - Čína

- nařízení č. 427/2003 (nahradilo 519/94 po vstupu Číny do WTO)
- odpovídá Protokolu o přistoupení Číny k WTO
- obava z náhlých značných levných dovozů
- přechodné ochranné mechanismy – platnost do 2013
- nedopadá na textilní výrobky

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Další úprava dovozu - textilní výrobky

- nařízení č. 3030/93
- nařízení č. 517/94
- soulad s Dohodou o textilu a ošacení (WTO) – expirovala 1.1. 2005
- nyní začleněno do GATT, odstranění kvót
- speciální úprava již jen pro Čínu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Ochranná politika

- opatření proti **obchodním překážkám**
 - ofenzivní nástroj, aktivně hájit zájmy ES
 - podnět může podat stát i jednotlivec
 - konzultace ve „Výboru čl. 133“
 - Komise poté může přijmout opatření – jsou v souladu s mezinárodními závazky (musí být splněn proces ve WTO)
- antidumpingová** opatření
 - nikoliv zanedbatelná škoda
 - prozatímní clo, konečné antidumpingové clo
- opatření proti **subvencím**
 - nikoliv zanedbatelná škoda
 - přijetí vyrovnávacího cla

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Vývoz

- opět realizováno v rámci dohod WTO
- princip **neomezeného** vývozu
- nař. č. 2603/69
- možnosti **omezení** (ochrana trhu ES)
- možnosti **podpory** (pouze zemědělské výrobky)
- zvláštní režim** – předměty kulturní hodnoty, chemikálie, kontaminované potraviny a krmiva, technologie dvojího užití
- exportní garance a pojištění rizik